

ZASAVSKI

vestnik

GLASILO OSVOBODILNE
FRONTE OKRAJA TRBOVLJE

TRBOVLJE, 30. avgusta 1951

Štev. 35. — Leto IV.

Novi stroji — nove tone
črnega zlata

Tokrat se hočemo pomuditi pri naši mladi industriji, pri mladi tovarni, ki se raste iz nekdanje male rudniške delavnice v veliko tovarno. To je naša tovarna rudarskih strojev — CRD v Trbovljah. Kdo ni poznal majhne rudniške osrednje delavnice, ki je izdelovala nekoč drobne reči, razne nadomestne dele za rudniške stroje in vršila popravila na strojih napravah trboveljskega in drugih bližnjih rudnikov? Toda danes te delavnice skoraj ni več poznati. Le še nekaj njenih starih oddelkov priča o preteklosti. Se nekaj let, pa bodo tudi ti ostanki izginili, zrasla pa bo tamkaj mogočna tovarna za razne rudarske stroje. Ravno kar dozidana dvorana — obdelovalnica nam daje perspektivno sliko nove strojne tovarne.

No, pa začnimo od začetka s proizvodnjo in delom te tovarne — po vrsti, kakor pravijo.

Vsak stroj se rodi pravzaprav z načrtom, ki se izdelava v konstrukcijskem biroju tovarne, in z idejno zamisljivo njegovega izumitelja, konstruktorja, novatorja ali racionalizatorja. Tako bi izdala ime mladega novatorja te tovarne, inž. Rudolfa Babiča, ki dela v konstrukcijskem oddelku tovarne. Ta pripravljala trenutno po lastnem zamislu popolno mehanizacijo jamskih izvoznih strojev, tako da bo strojni vključil samo električni tok, vse drugo pa bo opravljal regulator sam. Dela na tej mehanizaciji potekajo seveda postopoma. V kratkem bo izdelal prototip. Najprej je treba mehanizirati posamezne dele stroja. To bo izvedel sedaj najprej z novim regulatorjem, ki bo z uporabo komprimiranega zraka manevriral z ročicami in deloval na določen pritisk zraka v zavornih celinah.

Na tem mestu bi še omenila tovarniškega mojstra Valentina Osredkarja, ki ga bomo srečali pozneje v njegovi delavnici. Tu le o njegovem novem stroju — to bo nakladalni stroj z verižnim trakom na pnevmatični pogon. Najprej bo sam izdelal mali prototip stroja, ki bo kmalu zgotovljen, nato pa bo pričela tovarna z njegovo proizvodnjo.

Med te novatorje prištevamo tudi inž. Franca Jenciča, ki je osnoval finomehanski oddelk tovarne in je poznan po svoji analitski tehtnici, po aparatu »Orsat«, po anemometru in drugih preciznih izdelkih, ki jih producira edino te tovarna.

Kaj pa izdelujejo pravzaprav CRD? To bomo videli, ko bomo prebrali to kratko reportažo.

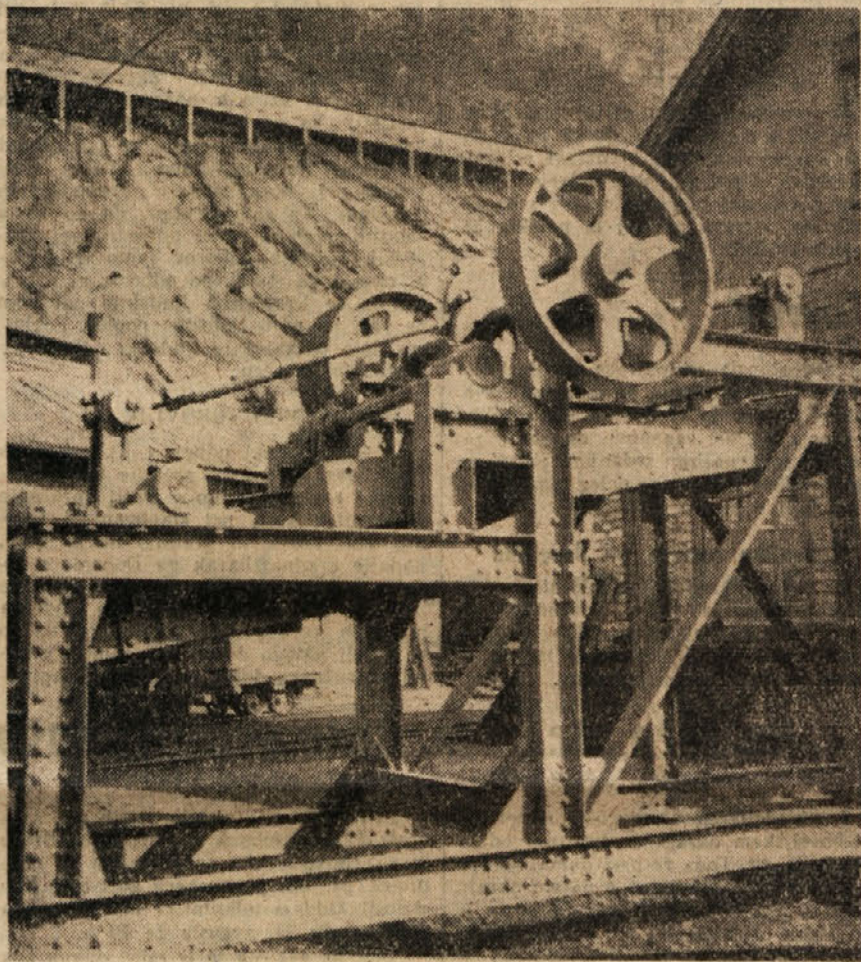
No, pa pojdimo dalje iz konstrukcijskega biroja — morda v modelarno k modelarskemu mojstru Emilu Finku, ki je priznan mojster modelov za ulivanje železnih odlitkov. V modelarni izdelujejo lesene modele za razne strojne dele, ki se ulivajo iz litega železa. Pri izdelavi teh modelov je potrebna velika natančnost, preciznost modela za vsak odliček. In ravno zaradi te preciznosti je ta delavnica z mojstrom Finkom poznana med vsemi livarnami, ker se modeli izdelujejo tudi za druge livarne, ne samo za domačo.

Domača livarna seveda danes ne ustreza več rastočim potrebam. Perspektivni plan tovarne predvideva novo mehanizirano livarno. Sedanja livarna je nameščena v stari stavbi nekdanje trboveljske steklarne, kjer je bila nekoč prva rudniška šola v Trbovljah. Poslopje te stare šole bo staro že nad sto let. Livarni sedanje zasile livarne CRD so v svoji strojni mojstri.

Kaj je v veliki dvorani, dolgi 35 m in skoraj prav tako široki? To je nova obdelovalnica, v kateri so pravkar zabrneli novi motorji. Ko sem se pred kratkim hodila mimo, je bila dvorana še popolnoma prazna. Veliko delo — montažo vseh strojev v tej dvorani — je opravila monterjska skupina s tov. Milanom Bajukom in Hermanom Kolarjem na čelu v štiri-

najstih dneh. Imena vseh tovarišev, ki so sodelovali v tej skupini, ne vem, rečem pa lahko, da so bili v svojem delu zelo vztrajni in požrtvovalni, saj so opravili montažo dvorane v rekordno kratkem času in zaslužijo vse priznanje.

Zaključna faza proizvodnega procesa nekega stroja je sestava — montaža stroja. Tako smo se znašli v dvorani za montažo jamskih izvoznih strojev. To je srce cele tovarne, predvsem še, ker so izvojni stroji postali osrednji proizvod tovarne, ki so dragocen produkt za vse naše nove

Nihajoče sito za separacijo rudnika Trbovlje-Hrastnik

rudnike širom po Jugoslaviji. Teh strojev v državi doslej nismo izdelovali. Lahko pa si zamislimo, kako velike so potrebe po teh strojih, ko odpiramo v državi vedno nove rudnike. In vse te stroje smo morali prej uvažati iz tujine.

Izdelujeta se dva tipa teh rudarskih izvažalnih strojev: stroj za poglobljanje jaškov in izvažalni stroj. O novih načrtih teh strojev in njih nadaljnji mehanizaciji, smo govorili že prej. Tako bodo dobili naši rudniki v kratkem najmoderneje izvozne stroje.

Poleg teh izvoznih strojev izdelujejo CRD v Trbovljah tudi razna vlačilna motala, kot smo jih videli pred kratkim na razstavi industrije in obrti v Trbovljah, nadalje elevatorje, agregate za jamske tresalne drčice in žičnice.

Vodja tega oddelka je znani novator in racionalizator tov. Valentin Osredkar. Srečali smo se z njim ob njegovem novem načrtu. Izdala bom, da sem videla njegov mali prototip bodočega nakladalnega stroja. Model stroja še ni povsem zgotovljen, bo pa kmalu. Kako skrbno in precizno je izdelan vsak delček stroja! Koliko truda je vložena tukaj in vse to je bilo izdelano v prostem času izven službe! O tem bi lahko še posebej govorila, a žal na tem mestu ni dovolj prostora.

Pa pojdimo dalje k posebnemu oddelku mlade tovarne — oddelku za separacijske stroje. Ta oddelk vodi tov. Ivan Lavrič. Tudi ta montažna dvorana je zrasla še pred nedavnim in že imajo razni naši rudniki lepo število izdelkov iz tega predela tovarne, tako n. pr. Velenje, Zenica, Foča, Kosovo in še drugi. Izdelujejo se tukaj nihajoča sita za rudniške separacije s kapaciteto 25 do 75 ton na uro. Za trboveljsko separacijo so izdelali ta sita za kapaciteto 130 ton na uro in to glede na rekonstrukcijo te separacije, v kateri se bo poleg trboveljskega in hrastniškega premoga prebiral in čistil v bližnji prihodnosti tudi premog zagorskega

Močni ljudski odbori
so trdna podlaga socializmu

Da je točno in dosledno izvajanje naših gospodarskih nalog in planov, odkupov ter vplačevanje davkov in podobno glavni pogoj za prehod na novo finančno gospodarstvo v državi in naših podjetjih — je bil glavni predmet razprav III. zasedanja okrajnega ljudskega odbora v Trbovljah. Tega zborovanja, ki se je vršilo v soboto, 25. avgusta, v okrajni dvorani v Trbovljah, se je udeležila večina delegatov ter številni gostje političnih in drugih organizacij. Z razliko na prejšnjih zasedanjih, kjer so bili delegati postreženi vedno z dolgimi referati, je prišlo na tem zborovanju do večje sproščenosti, saj so delegati po poročilih raznih komisij in svetov živahno posegali v diskusijo in stajali različna vprašanja, na katera so odgovarjali člani izvršnega odbora.

Po pregledu sklepov prejšnjega zasedanja je sledilo poročilo o komunalni dejavnosti. Že na zadnjem zasedanju je bil izvoljen komunalni svet, sestojec iz sedmih članov, ki pa ni delal povsem zadovoljivo ter se je sestel od meseca februarja samo trikrat. Tako je že na prvi seji prišel do zaključka, da za uspešno komunalno dejavnost ne zadostuje samo okrajni svet, marveč je potrebna ustanovitev takih svetov po vseh večjih krajih.

Gradbena delavnost je bila v trboveljskem okraju kljub porastu cen gradbenega materiala še dokaj živahna, saj je bilo izdano 58 dovoljenj za gradnjo stanovanjskih hiš, osem dovoljenj pa za zgraditev industrijskih in upravnih objektov. Te številke nam povedo, da obstoji zanimanje za gradnjo hiš, vendar pa razmerje med gradbenimi in uporabnimi dovoljenji 58 proti 22 kaže, da se je začelo graditi veliko število hiš, da pa so ostale nedovršene. Tako so se ustavila dela tudi na raznih velikih zgradbah v okraju.

Urbanistični ureditvi naših krajev in njih olepšavi se je posvečala vse premajhna pažnja. Eno izmed najvažnejših vprašanj pa je preskrba prebivalstva z dobro pitno vodo, o čemer govori n. pr. izbruh epidemije paratifusa v Zagorju. — Tempo elektrifikacije naših krajev se je znatno zmanjšal. Tako se je razširilo le omrežje v Mlinšah in izvršila elektrifikacija Partizanskega vrha. Ceste so bile pretekle zimo v zelo slabem stanju, vendar je tekovanje v mesecu aprilu rodilo pozitivne uspehe. V splošnem je komunalna dejavnost v okraju dala prav tako pozitivne rezultate, o čemer priča n. pr. tudi zadnja razstava lokalne industrije in obrti v Trbovljah.

Svet za kulturo in prosveto pri izvršnem odboru OLO se je shajal redno in zasledoval delo na tem področju dejavnosti ter nudil pomoč, kjer je bila potrebna. Lepi so bili uspehi pri izobraževalnih in gospodinskih tečajih. Ljudske univerze pa niso dosegle svoje vloge zaradi nezadostne propagande. Bogato pa je bilo delo kulturno-umetniških društev, ki jih deluje v okraju 16 s 47 odseki. Napaka pa je, da posamezni KLO gledajo vse premalo na razvoj in pomoč vaškim izobraževalnim društvom in njihovim odsekom.

Glede knjižnic in njih delovanja se je razvila široka diskusija, ker knjižnice ne izvršujejo tiste vloge, kot bi jo morale. Senčna stran je, da so knjižnice nameščene v slabih prostorih in da se knjige izposojujejo največ le mladini.

Z zanimanjem so odborniki poslušali

referat dr. Krambergerja, ki se je dotaknil pomankljivosti zdravstvene službe v okraju ter nezadostne pomoči KLO zdravstvu. Tako je omenil primer, da se šolska zobna ambulanta ne more odpreti zaradi tega, ker ne dobi primernih prostorov in leži iz tega razloga vsa uprava že dva meseca še vedno v zabojih, namesto da bi podjetja prisločila na pomoč, da bi se izvršila preselitev ene družine, na kar bi dobili prostore za to ambulanto. Vsa prizadevanja so bila zaman, tudi sam MLO ni uspel. To pa menda zaradi tega, ker imamo v Trbovljah 5 različnih stanovanjskih komisij. Dr. Kramberger je poudaril potrebo zdravljenja zob pri šolski mladini, nadalje potrebo preskrbe z dobro pitno vodo in navedel primer v Zagorju, kjer je obolelo za paratifusom 233 ljudi. Vodovod v Zagorju je v zelo slabem stanju.

Poročevalec se je dotaknil vprašanja komunalne higiene ter stavil več predlogov, ki so bili sprejeti. Predlagal je, naj se osnujejo po vseh centrih okraja komunalna podjetja za odvažanje smeti in odpadkov, kateri predlog je bil sprejet z odobravanjem. Podobno je s podjetjem za uničevanje mrčesa. Za očiščenje hiš in reda po hišah je predlagal postavitev hišnega reda. Prav tako naj se vsakemu bolniku z odprto tuberkulozo, ki jih je v okraju 126, nakaže primerno stanovanje. Potrebno je tudi, da se okrepi kader naših čestarijev in da se ceste popravljajo sproti.

Odborniki iz Zagorja so se zelo zanimali, kaj je v gradnjo zdravstvenega doma v Zagorju, ki je že pod streho, a delo že vse leto stoji. Dober je bil predlog odbornika Miklavčiča, naj bi se eno nedeljo delalo na rudniku v produkciji, izkupiček pa naj bi šel za nakup potrebnega materiala, da se zgradi zdravstvenega doma vsaj očuva pred propadanjem.

Odborniki iz Trbovelj pa so postavili izvršnemu odboru vprašanje, če je za razmišljanje o problemu, kakšna industrija naj se v Trbovljah ustanovi glede na predvideno opustitev dnevnega kopa Dohrna — Neža na rudniku, odpuščenih pa je že dosedaj večje število delovnih moči. V ta namen se je postavila posebna komisija, ki bo proučevala možnosti zaposlitve vseh teh delavcev.

V razpravo je prišla tudi trgovina, odvažanje davkov in odkupi žit, ki so se pričeli v okraju 20. avgusta. Odbornik Skalin je v naslednjem obrazložil osnutek zakona o ljudskih odborih, ki predvideva bodoči razvoj teh odborov v pogojih novega finančnega sistema. Tov. Skalin je poudaril, da bomo le s točnim izvajanjem naših gospodarskih nalog in planov, odkupov in z vplačevanjem davkov lahko prešli na novo finančno poslovanje, ki ga je pred kratkim nakazal tov. Boris Kidrič.

Na zasedanju je bil sprejet odlok o ustanovitvi sklada za mehanizacijo družnega kmetijstva. Sprejet je bil tudi sklep o opustitvi okrajnega trgovskega podjetja »Servis« ter odlok o razpustitvi Okrajnega magazina s 1. oktobrom t. l., čigar poslovalnice preidejo v Trbovljah v sestavi MLO Trbovlje, poslovalnice v Zagorju pod tamkajšnji KLO, prav tako v Hrastniku pod KLO Hrastnik, Radečah pa pod KLO Radeče.

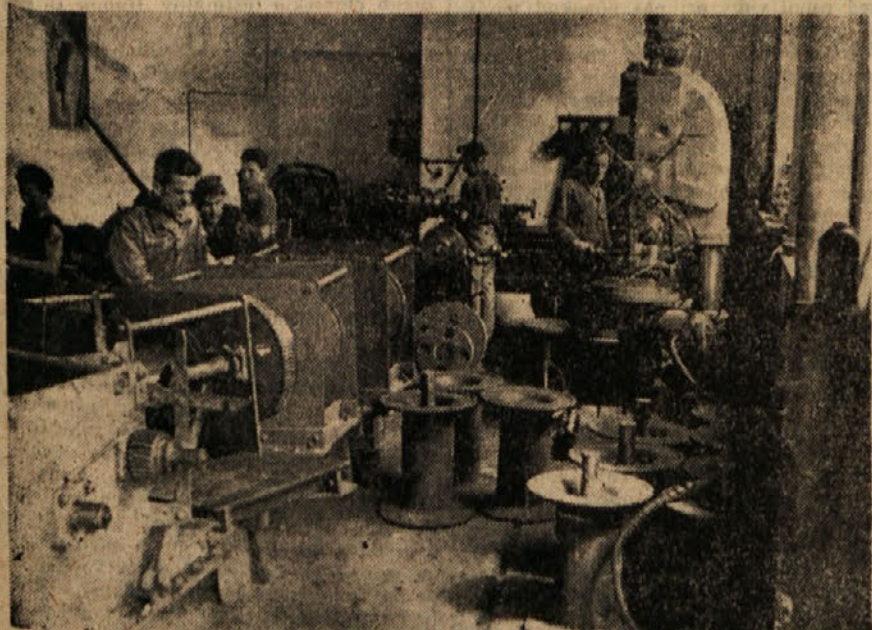
Ob zaključku so odborniki sprejeli sklepe za nadaljnje delo in zadali naloge ljudskim odborom.

Ob stoletnici
rojstva
Dr. IVANA
TAVCARIJA

Dne 28. avgusta t. l. je preteklo sto let, odkar se je rodil odlični slovenski pravnik, politik in pisatelj dr. Ivan Tavčar. Umril je leta 1923, star 72 let. V naslednjem prinašamo kratak odlomek iz njegove povesti »Cvetje v jeseni«, ki ga je posvetil trpljenju slovenske kmetice — slovenske delovne žene. To nežno, čudovito lepo ljubezensko zgodbo je urstil pokojni dr. Ivan Prijatelj med bisere slovenskega pripovedništva.

»Slovenska kmetica, še vedno te premalo spoštujemo! Podobna si mull, ki ogarana in odrgnjena vozari po andaluškem skalovju! Pridna si pri delu, vedno v skrbeh, da bi se ne podrl kak vogel hiše, da bi mož preveč v pivnice ne znošil, da bi se otroci ne spridili. Malo imaš od življenja, uboga ti mučenca! A tvoja je vendar zasluga, da je tlačena in raztrgana slovenska domovina skupaj ostala. Te domovine prvi stebher si ti, slovenska kmetica, ki spiš navadno na slami in pod raztrgano odejo ter ješ, kar možu in otroku ostane!«

Montažna delavnica za jamske izvozne stroje in motala

Kje bodo imeli
več naročnikov?

Na partijski konferenci zahodnega obrata rudnika Trbovlje-Hrastnik, ki je bila v petek, 24. avgusta, je OPO zahodnega obrata napovedala v počastitev okrajne partijske konference v Trbovljah tekmovalje, in sicer je pozvala vse OPO okraja Trbovlje, da tekmujejo, kje bodo pridobili čimveč naročnikov za lista »Zasavski vestnik« in »Delavska enotnost«. — Posnemajtel!

Gradnja združnih domov

Združna domova v Čemšenju in Trojanah so začeli graditi pred tremi leti, toda že po prvem letu je delo zastalo in šele letos so se gradbeni odbori spomnili, da bo treba začeto delo tudi dovršiti. Lotili so se gradbenih del z vso vneto in zadržujo, da bosta oba doma do zime že pod streho.

Dogodki po svetu v preteklem tednu

Nov zaplet v Kesongu

Svetovna javnost je sicer že vajena raznih presenečenj, ki smo jih doživeli pri raznih mirovnih pogajanjih. Na področju korejskih razgovorov o premirju je vendarle prevladovalo mnenje, da bo kljub raznim težavam v zadnjem času le uspelo ustvariti vsaj osnovne pogoje za dokončen mir. Pred nekaj dnevi pa smo brali presenetljivo vest o polomu pogajanj v Kesongu in njih dokončni prekinitvi. Kitajska in severnokorejska delegacija je sporočila, da so razgovori prekinitvi zaradi dozdevnega bombardiranja nevtralnega področja Kesonga po letalih združenega poveljstva za zažigalnimi bombami. Delegacija združenega poveljstva je takoj uvedla preiskavo, ki je — kakor v vseh dosedanjih primerih — ugotovila, da s obdolžitve izvirne iz te in da gre tu le za pritisk, da bi OZN sprejela 38. vzporednik za razmejitev črto. S tem v zvezi se pa poudarja, da je stališče ZDA v tem pogledu nepopustljivo. Po zadnjih vesteh so severni poveljniki izjavili, da so pri-

pravljeno na obnovitev razgovorov, vendar pod pogojem, da bo združeno poveljstvo jamilo, da ne bo kršilo nevtralnega ozemlja. General Ridgway bo v svojem odgovoru postavil strožje pogoje za obnovitev pogajanj in bo verjetno postavljena zahteva, da se pogajanja vrše na drugem mestu in ne v Kesongu. Po mnenju v krogih Združenih narodov naj bi bila prekinitve pregovorov tesno povezane s sklenitvijo mirovne pogodbe z Japonsko v San Franciscu ter morda SZ uporablja Korejo v svoji taktiki na prihodnji konferenci — morda pa so se spremenili strateški načrti SZ in ji ni do tega, da bi na Koreji bil skoraj sklenjen mir, vsekakor so vse občutljive točke mednarodne napetosti, naj si bo to Koreja, Teheran ali San Franciscu, tesno povezane z imperialističnimi računih sovjetske politike, ki bo iskala pcvso svoje lastne koristi na račun drugih narodov, pa tudi na račun miru, ki ga želi le na papirju.

Pogajanja v Teheranu začasno prenehala

Po brezuspešnih razgovorih, ki jih je imel vodja britanske delegacije s teheranske vlado, so Angleži umaknili svoje predloge, ki naj bi bili osnova za pogajanja. Angleška delegacija je sklenila svoj predlog na eno točko, ki se nanaša na zaposlitev angleškega osebja. Spriče nepopustljivega stališča perzijske vlade je Stokes ultimativno sporočil, da bo v 24 urah zapustil Perzijo, če perzijska vlada ne bo spremenila svojega stališča. Angleži vztrajajo namreč na tem, da mora rafinerijo v Abadanu in delo na petrolejskih poljih voditi britansko osebje. Ker pa perzijska vlada kljub podaljšanju roka za odgovor ni ugodila zahtevi britanske delegacije, je Stokes zapustil Teheran z letalom, vendar izrazil upanje, da bo poklican nazaj za nadaljevanje razgovorov. Trumanov odposlanec Harriman je kmalu po tem imel daljši razgovor s predsednikom perzijske vlade Mosadikom ter so ob tej priliki perzijski funkcionarji izjavili, da je Anglija vrednost abadanske rafinerije ocenila previsoko, kajti njena vrednost bi bila le 200.000 funtov šterlingov, ne pa 3 milijarde.

V zvezi z namero, da se opoklicujejo vsi britanski uslužbenci iz Abadana, se čuje, da se v Hamburgu pripravlja precejšnje število Nemcev, ki bi hoteli delati na perzijskih petrolejskih vrelcih kot nadzorniki, vrtalci in v administraciji.

Dramatični zaplet v Teheranu je sicer vzemirjal zahodne prestolnice, vendar mislijo, da ne bo prišlo do take zaostritve, ki bi pretila z. oboroženim konfliktom. Anglija je spričo nastalega položaja vseno podzvela varnostne mere z mobilizacijo svojih pomorskih in letalskih enot v oporiščih bližnjega Vzhoda.

Spor Anglije z Egiptom

Egipt bi se rad odkrižal angleškega vpliva v območju suškega prekopa in bi rad izpodrinil tudi angleški vpliv iz Sudana. Spor je že resnejšega značaja in je prišel na dneveni red Varnostnega sveta. Posređoval je tudi že odposlanec Trumana Harriman. Egipt je razglasil blokado vsega strateškega materiala, ki je namenjen Izraelu in ki se prevaža skozi suški prekop. Izrael je protit temu že dvakrat protestiral pri Varnostnem svetu, prav tako pa tudi zahodne velesile, zlasti Britanija, ki je zaradi ukrepov Egipta najbolj prizadeta. Vprašanje spora še ni rešeno, ker proučavajo še egiptovske protipredloge.

Priprave za San Francisco

Večina evropskih držav se pripravlja na mirovno konferenco v San Franciscu. Indija verjetno ne bo sodelovala. Jugoslavija se tudi ne bo udeležila konference, kajti predlagano besedilo mirovne konference ne vsebuje določb, ki bi se nepopolnoma ujemale z našimi interesi.

Duri so mu povsod na stečaj odprte: v prezidentovi hiši, v milijonarjevi palači, v delavnici vseučilniškega profesorja, v laboratoriju industrijskega podjetja, pri sodišču, v uradu, v družbi, v gledališču, v tisku, v hiši delavca. Humor osvčuje vsakdanje življenje, vzdružuje med ljudmi dobro voljo, povečuje veselje do dela, odpravlja razne ovire in zbližuje najrazličnejše družabne vrste, tako da je hrbenica ameriške demokracije — veselost, šala.

Zakaj v Evropi ne uspeva demokracija, prava demokracija, tako kot bi radi? Menda pač zato, ker našemu ljudstvu manjka zdravega, prijetnega, naravnega humorja. Ne vem, kaj je temu krivo — morda to, da je pri nas drugačno podnebje, ali politične razmere, morda kodrne življenjske prilike širokih ljudskih plasti, trd boj za vsakdanji kruh in vsa iz njega izvirajoča sebična sovražnost? A razloček je tako velik, da silni nehoti k primerjavi.

V Evropi se vsi preveč resno držimo, preozkosrčni smo in v malenkostih prenatantni. Namesto da bi šli z lahko čez vse te malenkosti, iščemo in delamo probleme tam, kjer jih ni, postavljamo si na pot ovire, ne upamo si priznati, da smo napravili kakšno napako, četudi se je dobro zavedamo, nekaj zaradi okoliščin domišljavosti, iz zmotnega mnenja, da bi zbudili značaj resnostenosti, nekaj pa iz bojazni, da se ne bi osmešili. Nečesar se tako ne bojimo, kakor da se ne bi

sa je napolnilo avstrijsko vlado, da je uvedla tedensko dva brezmesna dneva, kar bodo po gostinskih obratih in v privatnih hišah strogo nadzorovali. Trgovinska zbornica pa spričo tega ukrepa odklanja vsako odgovornost za posledice v zvezi s turističnim prometom. Devizni odbor finančnega ministristva je nakazal 800.000 dolarjev za nakup živine v tujini.

Podražitev kruha v Franciji

V Franciji bodo v kratkem podražili kruh za 10 do 12 frankov pri kilogramu. Cena pšenice je bila določena v tej sezoni na 3600 frankov za 100 kg, kar pomeni podražitev za 39% proti lanskim odkupni ceni.

Ameriške misije v Španiji

V Španijo so prispele ameriške vojaške in gospodarske misije. Njih naloga je, da ocenijo višino pomoči Španiji, da ustvari učinkovito vojaško silo. Misije se bodo pogajale tudi o odstopitvi španskih letalskih in pomorskih oporišč ZDA in o medsebojni pomoči med ZDA in Španijo. Kot vse kaže, izvršujejo ZDA svoj strateški program v Španiji brez ozira na nasprotno stališče evropskih zahodnih velesil.

Železniška nesreča pri Metz

Pri Metzju se je zgodila težka železniška nesreča, ki je terjala 12 smrtnih žrtvev, ranjenih pa je bilo okrog 40 potnikov. Nesrečo je povzročil vlak Basel—Calais, ki se je zaletel v ekspresni vlak Pariz—Frankfurt.

Zvišanje davkov v ZDA

V amerškem senatu so sprejeli zakonski predlog o povečanju davka na dohodek. To povečanje naj bi državi prineslo okrog dve in pol milijarde dolarjev letno. Novi davek naj bi pričel veljati s 1. novembrom, veljava pa naj bi potekla 31. decembra 1953.

... in doma

Averell Harriman pri maršalu Titu

Posebni odposlanec predsednika ZDA Trumana Averell Harriman in v povabilo naše vlade prisel v Jugoslavijo in se je razgovarjal o raznih gospodarskih vprašanjih. Z ljubljanskega letališča je takoj nadaljeval z avtomobilom pot na Bled, kjer je bil sprejet pri maršalu Titu. Maršal Tito je Harrimana zadržal na kosilu. V njegovem spremstvu sta general Robert Landry, letalski svetovalec predsednika Trumana in Walter Levy, ameriški petrolejski strokovnjak.

Mednarodni sestanek za ohranitev miru v Zagrebu

Od 23. do 28. oktobra bo v Zagrebu mednarodni sestanek za ohranitev miru. Za ta sestanek se delajo velike priprave. Udeležilo se ga bo okrog 150 delegatov iz vsega sveta. Obravnavali bodo vprašanje ohranitve svetovnega miru. Med zaseditjem bo v Zagrebu mnogo koncertov ter umetniških in zabavnih prireditvev.

Nova separacija za asbestno rudo

V Bosanskem Petrovem selu bo v kratkem začela obratovati nova moderna separacija za asbestno rudo. V njej bodo lahko dnevno predelali 170 ton rude, pri čemer bodo pridobili 6 do 7 ton čistih asbestnih vlaken. Bosansko Petrovo selo je tretji asbestni rudnik v naši državi. Nova separacija bo omogočila pridobivanje daljših asbestnih vlaken, kakršna so potrebna za izdelovanje tekstilnega materiala ter v prihodnje ne bo potreben več uvoz iz tujine.

Sladkorna bo letos dovolj

Na Hrvaškem so že začeli predelovati sladkorno peso. Poročila iz raznih krajev pravijo, da je sladkorna pesa letos zelo dobro obrodira in da bo domača produkcija zadostovala za potrebe prebivalstva.

Letos bo predelovanje prvokrat po osvojitvi zagotovilo iz lastnih virov toliko sladkorja (22.000 vagonov), da bomo zadostili vsem našim sedanjim potrebam (okoli 14.000 vagonov), poleg tega pa bo prišel tudi v prosto prodajo.

Železniška nesreča pri Beogradu

Te dni se je zgodila na železniški progi Beograd—Kikinda huda železniška nesreča. Potniški vlak se je onkraj pančevskega mostu iztril. Nesreča je terjala 10 mrtvih in 30 ranjenih potnikov.

Na točo, dež, rio, divje prašiče, sušo, vrbce in plevel

se izgovarjajo tisti, ki morajo oddati žito

S ponedeljkom 20. avgusta so pričeli v trboveljskem okraju z obveznim odkupom belih žit. Toda že prvi dnevi odkupa so pokazali, da bohamo v našem okraju za istimi izgovori kot druga leta — da je žito slabo obrodira, da ne morejo oddati predpisanih množin, zaradi česar pripeljejo pridelovalci na zbiralno mesto manjše količine in slabo žito, kakor se je to zgodilo na primer v Radečah, in še druge izgovore navajajo.

Povprečni hektarski pridelek je bil letos v našem okraju 900 kg, najboljši pa je bil na okrajnem posestvu v Širju — 2000 kg! Najslabši pridelek so imeli v Turju, in sicer 700 kg, na Bregu je znašal hektarski donos 1500 kg, v Čečah 1100 kg, v Čemšeniku 950 kg, na Dobovcu 800 kg, v Dolah pri Litiji 930 kg, na Dolu pri Hrastniku 1140 kg, v Gaberskem 900 kg, v Hrastniku 1000 kg, v Izlahah 1100 kg, v Jagrnjenci 1000 kg, v Kotrežu 1100 kg, v Luki pri Zidanem mostu 1000 kg, na Marnem in v Mlinšah 1100 kg, v Radečah 1040 kg, v Razboru in Podkumu 900 kg, v Senožetih in Trbovljah 1100 kg, na Trojanah 1020 kg, v Vrhovem 1300 kg, v Zagorju 1100 kg in v Zid. mostu 1020 kg.

VEČ POMOČI PRI DELU KRAJEVNIH LJUDSKIH ODBOROV

Pri delu krajevnih ljudskih odborov se opaža ves večje zanimanje za reševanje raznih gospodarskih problemov, videti je tudi, da se večina važnih vprašanj pravilno urejuje. Najbolje rešujejo razne krajevne probleme KLO Hrastnik, Zagorje, Loke, Kisovec, Izlake, Marno, Dole pri Litiji in delno tudi Podkum, prav tako MLO Trbovlje. Na sejah teh odborov se res obravnavajo splošna gospodarska vprašanja, kulturna in socialna, ki jih celotni odbori rešujejo res življenjsko. Drugačna pa je slika pri ostalih odborih, tako n. pr. v Radečah, na Bregu, v Čemšeniku in v Senožetih in še drugih. Ti odbori razpravljajo o sekundarnih, manj važnih vprašanjih, kot n. pr. o podporah raznim proslencem, o prošnjah za stanovanja, ne obravnavajo pa gospodarskih problemov, razvoj gospodarskih podjetij, komunalno dejavnost in podobno. Značilno je tudi, da se sprejeti sklepi ne izvršujejo, pač pa prenašajo z ene seje na drugo.

Krajevni ljudski odbori so razpravljali v zadnjem času o raznih vprašanjih. Če izvzamemo Trbovlje, Zagorje in Hrastnik, kjer so bile vse seje in poslovanje v redu, so ostali ljudski odbori obravnavali vprašanja oddaje mesa, masti in volne, razen tega še vplivanje davkov in oddajo žit ter delo gospodarskih podjetij. Značilno je, da so nekateri ljudski odbori razpravljali o odpravi krajevnih podjetij, tako n. pr. KLO Dole pri Litiji, v KLO Trojanah pa govore o nerentabilnosti mesnice in gostilne, kjer se izgovarjajo na KLO Zagorje, ne govore pa o vzrokih nerentabilnosti teh podjetij. Na splošno se lahko reče, da vaški KLO ne dobe zadostne pomoči od okrajnega ljudskega odbora. To se opazi zlasti pri obravnavanju gospodarskih vprašanj. Že sam primer, da so se v zadnjih dveh mesecih udeležili sej krajevnih ljudskih odborov samo trije člani okrajnega izvršnega odbora, nam priča, da se krajevnim ljudskim odborom na vsaj ne nudijo zadostna pomoč. Poglejmo delo posameznih ljudskih odborov v preteklem mesecu:

MLO TRBOVLJE

Mestni ljudski odbor v Trbovljah je obravnaval vprašanje gradnje nove trboveljske ceste in z njo v zvezi vprašanje odstranitve kleti pri stanovanjski koloniji Počivavšek in gradnjo novih kleti, nadalje gradnjo barak na Dobrni in podobno. Zelo umesten je sklep, da se združijo gostinška in trgovska podjetja pod eno upravo. Razveseljuje je, da so si zadali nalogo nuditi več pomoči gradnji združenega doma na Kleku. Razprav-

ljali so vprašanje popravil šolskih poslopj med počitnicami, tako da bodo ta dela pravočasno opravljena.

KLO HRASTNIK

V Hrastniku niso izvršili vseh sklepov. Tako so sklenili, da se pozivi delo gospodarskih komisij, vendar tega sklepa niso uresničili. Ustanovili pa so v Hrastniku komisije državljanov, dobro potekajo tudi odkupi, ker so se za to delo vsi zavzeli. Ravno tako je dobro napredovala ureditve združenega doma v Prapelnem. Posebno pažljivo so posvetili v preteklem mesecu raznim lokalnim vprašanjem, tako n. pr. potrebi v lokalnih, delu ljudske inšpekcije, poživiti akcije za zatiranje koloradskega brošča. Sklenili so nadalje, da se opusti uprava gospodarskih podjetij, ustanovi pa uprava komunalnih podjetij KLO.

KLO ZAGORJE

V Zagorju je bil pač najvažnejši problem pojav izbruha paratifusa in v zvezi s tem potrebni ukrepi. Posebna komisija je pregledala vse lokale, obravnavali so realizacijo davkov, napravili so vse potrebne korake za zboljšanje odkupa mesa, s katerim so zaostali. Sprejeli so potrebne sklepe za olepšavo in izboljšanje zagorskega naselja, kot n. pr. beljenje hiš, dovoz gromača na cesto itd. Napravili so revizijo živinskih kart. V zvezi s slabo pitno vodo v kraju so sklenili, da odprejo več mlečnih kuhinj.

V Radečah so sklenili, da ustanovijo več ekip za straženje poljskih pridelkov. Na Dobovcu so postavili svet državljanov. Vsi, ki še niso zadostili obveznim oddajam, so dobili opomine, da to store. KLO Čeče nikaor ni v čast, da pretekli mesec ni imel nobene seje, prav tako ne v Senožetih in v Čemšeniku.

V Kotrežu bodo začeli z gradnjo vodovoda. Organizacijo prevzame KLO. V Lokah-Kisovcu bodo ustanovili krojaško delavnico, v načrtu pa imajo tudi preureditev dvorane. Zelo dobro so delali v KLO Marno: sklenili so, da pomagajo kmetom, ki so bili žrtve elementarnih nesreč. Ta sklep je posnemanja vredn.

V Zidanem mostu so sklenili, da se gradnja združenega doma prenese na sindikat železničarjev, ki bo opravil vsa ostala dela za svoj sindikalni dom. — V Podkumu bodo začeli z gradnjo električne centrale, sklenili so pa, da bodo z gradnjo združenega doma še malo počakali (z gradnjo doma že dolgo čakajol).

delek v Vrhovem 1300 kg. Tako je tudi Franc Sotler oddal samo 70 kg namesto 270 kg. V Vrhovem so nekateri nastopili celo oblastno, vendar se bodo morali sprizniti pač vsi z mislijo, da je treba oddati določeno količino.

Krompir bi bil lahko cenejši

Cena krompirja v revirjih se suče od 14—16 din za kilogram, pa tudi po 13 din se je znižala. Vendar pa bi bil krompir lahko cenejši, če ne bi bilo toliko posrednikov.

Okrajni magazin v Trbovljah je nakupoval krompir v okraju Murska Sobota po svojem zastopniku. Tam nakupujejo KZ od kmetovcevalce krompir po 10 ali pa celo po 9 din. Kmetijske zadruge pa so pogodbeno vezane na trgovsko podjetje KZ okraja Sobota, ki prodaja potem krompir dalje. Okrajnemu magazinu v Trbovljah so ga hoteli zaračunati po 13 dinarjev, če pa računah še prevozne stroške in režijo, bi ga morali Trboveljanci plačevati po 15 din, ker pač hočejo vsi zaslužiti. Ker se je zastopnik OM Trbovlje branil plačati krompir po 13 din, upamo, da bo tudi v Trbovlje prišel krompir na 10 ali pa vsaj na 11 din za kilogram.

Pavel Stransky:

AMERIKA z vesele strani

«Keep smiling!« (Smej se!)
Ameriško narodno gesto.

Da, humor je v Ameriki doma. Duri so mu povsod na stečaj odprte: v prezidentovi hiši, v milijonarjevi palači, v delavnici vseučilniškega profesorja, v laboratoriju industrijskega podjetja, pri sodišču, v uradu, v družbi, v gledališču, v tisku, v hiši delavca. Humor osvčuje vsakdanje življenje, vzdružuje med ljudmi dobro voljo, povečuje veselje do dela, odpravlja razne ovire in zbližuje najrazličnejše družabne vrste, tako da je hrbenica ameriške demokracije — veselost, šala.

Zakaj v Evropi ne uspeva demokracija, prava demokracija, tako kot bi radi? Menda pač zato, ker našemu ljudstvu manjka zdravega, prijetnega, naravnega humorja. Ne vem, kaj je temu krivo — morda to, da je pri nas drugačno podnebje, ali politične razmere, morda kodrne življenjske prilike širokih ljudskih plasti, trd boj za vsakdanji kruh in vsa iz njega izvirajoča sebična sovražnost? A razloček je tako velik, da silni nehoti k primerjavi.

V Evropi se vsi preveč resno držimo, preozkosrčni smo in v malenkostih prenatantni. Namesto da bi šli z lahko čez vse te malenkosti, iščemo in delamo probleme tam, kjer jih ni, postavljamo si na pot ovire, ne upamo si priznati, da smo napravili kakšno napako, četudi se je dobro zavedamo, nekaj zaradi okoliščin domišljavosti, iz zmotnega mnenja, da bi zbudili značaj resnostenosti, nekaj pa iz bojazni, da se ne bi osmešili. Nečesar se tako ne bojimo, kakor da se ne bi

kje uštel. Le preradi iščemo dlako v jajcu in mislimo, da so svetlogladni ljudje — optimisti — malo prismojeni.

Kako včasih ena sama dovpijna beseda smehljaje reši mučno situacijo! Kako lahko ravno humor na pravem mestu in ob pravem času zlomi ostrino, premosti nasprotja in zbliža ljudi. »Blagodejni in včasih prav koristni so dovpiji in šale,« pravi Cicero v svojem spisu »O govorniški umetnosti«. Kdo ni že opazil, da najslabnejši anglosaški državniki vpletajo v svoje tesne politične govore dovpije in vesele zgodbe? Tako so na primer Američani svojemu nekdanjemu prezidentu Coolidgeju največkrat očitjali le to, da je imel — premalo humorja po ameriskem merilu. Njemu nasproti pa si je pridobil general Dawes veliko popularnost s svojo vesele naravo, nasmehljanim obrazom in z — zabavno pipo.

Ce v Evropi ne titulirah vsakogar po njegovem pravilnem naslovu, te še pogledal ne bo. Tako so Američani na primer svojega prezidenta Calvina Coolidgea klicali na kratko »Cal«, včasih tudi »molčiči Cal«, ker je prezident Coolidge malo govoril. Nekdanjemu prezidentu Rooseveltu so vsi rekli »Teddy«. Človeka z doktorskim naslovom pozdravljajo Američani »Hallo Doc«, čisto ga tudi kdo mimogrede potreplje po ramenu in oba se zadovoljno smejeta.

Na oglin 16. ulice v Washingtonu je bila lepa starejša hiša, pred katero je bil majhen neograjani vrt, pravzaprav travnik, kakor jih je mnogo pred hišami. V anglosaških deželah so ljudje navajeni,

da hodijo prosto po parku, ne oziraje se na steze (kakšna kazniva neolikanost pri nas), zato je posestnik tamkaj postavil napis, da mu ne bi trave potepali. Pri nas bi tak napis gotovo izgledal takole:

SVARILO!

Hoditi po tej travi je najstrože prepovedano. Prestopki se kaznujejo z globo 50 din!

Američani imajo drugačen okus. Pred to hišo v eni izmed najlepših washingtonskih ulic so zabili v zemljo majhen kol in pričvrstili nanj tablico z napisom:

Please give the grass a chance

(Prosim, dajte tej travi priložnost, da raste)

Ce ni v tem humorja, je pa vsaj veliko človeškosti. Nobenih ukazov in prepovedi ali pretenj — le prijazna beseda, ki apelira naravnost na človeško srce.

Tudi najporednejši deček mora pomisliti, kako slab gentleman bi bil, če ne bi dal tej drobni travici prilike, da raste sama, brez tuje pomoči, če jo le pustimo pri miru.

Sploh dosežejo Američani veliko z napisi. Vsi pa očitujejo značilna znamenja humorja, prijaznosti, vesele misli in pube h koristnim dejanjem. Nikjer ne opaziš proforskostrosti in uradniške resnobe, ne ukazujejo in ne prepovedujejo, niso sentimentalno pesniški, ne boje se, da bi s šaljivimi svarilom škodovali resnemu značaju kakšnega urada.

Znan je napi, ki ga vidite na pultu vsakega branjevca, v uradih in na javnih mestih, ki opominja ljudi, da naj se ne jezijo, naj bodo veseli tudi tedaj, ko bi se radi raztogotili: »Keep smiling!« (smej se), zakaj — čemu bi se človek zaradi

tega jezil? »Don't worry« (ne huđuj se). Jeza kviri ljudem zdravje, pije žolč, gre jim na živce, tako da postanejo nerovni in nedostopni — posledica je, da se rezgodaj postarajo. In navsezadnje — z jezo nihče nič ne popravi! »Don't worry about things which can be changed or which can't be changed.« (Ne jezi se zaradi reči, ki se dajo ali ne dajo sprementiti.)

So ljudje, ki v uradu ali kjer koli, kamor pridejo, toliko govori, da se jih človek ne more zlabka otresti. V obrambo pred njimi vidiš pri nas ponekod napis: »V razgovoru z uradniki bodite kolikor mogoče kratki! Človeka spreleti mraz, ko to prebere; v taki pisarni se ne upa nič sesti, stiska klobuk v roki in venomer misli, kako bi prej ko mogoče prišel iz te sobe. V Ameriki dosežejo isto na boljši in bolj veseli način. Videl sem marsikje napis: »If you have nothing to do, don't do it here.« (Ce nimajš kaj delati, ne delaj tega tukaj!) Obenem pravi drugi napis, da bodo vsem željam ugodili, če bo le kolikčak mogoče. Taki vzpodbudni napisi so hkrati gesla uradnika za pisalno mizo, medtem ko nadaljnji napisi vzdružujejo obne stranki: »It can be done!« (Pojde, mora iti.) Vse na svetu gre, če imamo le zadosti dobre volje.

Avtomobilistom, ki divjajo po ulicah in stah, veljajo napisi, kakor sem jih videl n. pr. v Virrejniji: »This road is not foolproof.« (Ta cesta za norce ni varna); na washingtonskih križiščih pa so postavljene vratom podobne table z napisom: »Boli brzajte in manj trobite!« Pred vstopom v majhno mesto sem opazil tale velik napis:

Go slow and see our town,
go fast and see our judge!

(Vozi počasi, pa boš videl naše m. 'o,
vozi hitro, pa boš videl našega sodnika.)

Posebno povaljuje v »aslužil humor v gledališčih in časniki. Odlični komiki, katerih iznajdljivost in umetnost se nam zdi neprekosljiva, vas umetno zrabiš tako neprijetnim in zvrzavim humorjem, da tudi najstrožja gubernantka ne more ugovarjati. Kako klavni so v primeri z ameriškim komiki nekateri naši »komiki« in »humoristi«, ki povečini ne razumejo povedati šale, ne da bi se dotaknili najnižjih človeških instinktov. Humor se širi tudi po radiu. Tako n. pr. oseba, ki napoveduje spored, često ljudi bolj zabava in uživa večjo popularnost kot mnogi odlični pevci in godbeniki.

Tudi v časnikih je šaljivost vsakdanja in neizogibna sol in zabela. Pri nas r. 'o jo časnikarji, da moro biti vsaka reč huđo resna, hladna in brezosebna. Ne tako v Ameriki. Nekateri listi izpolnjujejo cele stolpce na prvi strani z dovpijnimi aforizmi in šaljivimi opazkami o dogodkih, ki so napisani nekoliko dalje. Nihče ni dovolj svet, nedotakljiv in vzvišen, da mu ne bi list kakšno »zasolilo«. Toda zaradi tega se v Ameriki živ krst ne vznemirja in ne jezi. Američan pozna zdravo, človeško satiro in »onjo; noče »m'iti, temveč je nasmejati se hoče; nima zahrbtnih namenov in ni nikdar zagreva in srorbit videl n. pr. v Virrejniji: »This road is not foolproof.« (Ta cesta za norce ni varna); na washingtonskih križiščih pa so postavljene vratom podobne table z napisom: »Boli brzajte in manj trobite!« Pred vstopom v majhno mesto sem opazil tale velik napis:

Amerika se smeje, Evropa pa je mraža in in sitna ...

NAŠI ČITATELJI višeje

8730 obiskovalcev NA RAZSTAVI lokalne industrije in obrti v Trbovljah

Razstava lokalne industrije in obrti, ki je bila odprta v Trbovljah 11. avgusta t. l., je končala svoje delo z uspehom v sredo, 22. avgusta. Obiskovalo jo je 8730 ljudi. Ob zaključku razstave so se zbrali zastopniki poverjenstva za lokalno gospodarstvo pri OLO Trbovlje ter okrajne obrtne zbornice k oceni razstave. Ocenila komisija, sestavljena iz zastopnikov Glavne uprave lokalne industrije in obrti ter republiške in mestne obrtne zbornice v Ljubljani, je ocenila najboljšo izdelko. Med odlikovanci in nagradi je 45 najboljših mojstrov okraja, in sicer industrijska podjetja celoga okraja ter državna obrtna podjetja, kakor tudi številni privatni obrtniki in naši gospodarski učenci. Posebno pohvalo zaslužijo nadalje Suet za zdravstvo okraja Trbovlje, čigar zdravstvena razstava je zbrala med obiskovalci splošno pozornost. Industrijska podjetja okraja, državna obrtna podjetja in zasebni obrtniki so se na tej razstavi potrudili in s prikazanimi izdelki pripomogli do lepega uspeha te okrajne prireditve.

Razstavo so obiskali poleg Trboveljčanov številni prebivalci iz Zagorja, Hrastnika, Zidanega mosta in drugih večjih in manjših krajev trboveljskega okraja, ogledali so si jo tudi gostje iz Ljubljane, Celja in Zagreba, nadalje izseljenci iz Francije, ki se mude na obisku v Sloveniji. V knjigi obiskovalcev beresh pohvale in priznanja — tako so gostje iz Francije napisali v knjigi: »Viden uspeh lokalne proizvodnje.«

Kakor je razstava vredna pohvale, je imela vendar nekatere pomanjkljivosti, t. j. da ni prikazala celotne gospodarske dejavnosti trboveljskega okraja, saj je manjkala na njej n. pr. živilska industrija, vrtnarstvo, sadjarstvo, čebelarstvo — razstava sploh ni prikazala pomembne kmetijske dejavnosti okraja.

Vsi razstavljalci in vsi ostali, ki so pomagali k tej razstavi, pa zaslužijo za svoj trud in prizadevanje pohvalo, prav posebno pa še naši obrtniški pomočniki in gospodarski učenci, ki so s svojimi izdelki pokazali, da smo z ustvarjanjem mladih delovnih kadrov na pravilni poti.

Minerska brigada iz Trbovelj — trikrat udarna!

Mladinska brigada z rudnika v Trbovljah, ki so se ji pridružili še mladi rudarji iz Velenja in Zagorja, se je vrnila prejšnjo soboto z mladinske proge Dobo—Banja Luka. Mlada brigada si je zaslužila tamkaj naslov trikrat udarne brigade, enkrat pa je bila specialno pohvaljena.

Na prago so odšli 12. avgusta. Bilo je skupaj 56 mož, od teh 25 iz Trbovelj, 17 iz Velenja in 14 iz Zagorja. Komandant brigade je bil izkušeni delavec in mojster, tovariš Kralj iz Trbovelj. Brigada je delala na najtežjem delu proge, t. j. na podrocu »Tromedža«. Za delo so mladi rudarji dobro zagrabilii in že v prvi dekadi dosegli lep uspeh. Prvo dekado soo pravili v 8 dneh in dosegli normo s 125 %, v drugi dekadi so delali še bolje, saj so opravili normo s 140 %, v tretji pa celo s 194 %.

V drugi dekadi so napravili tri mladinci še toliko postranskih del, da so bili specialno pohvaljeni in tudi njih delo je bilo najkvalitetnejše.

V brigadi je bilo 6 udarnikov, in sicer 4 iz Trbovelj, eden iz Zagorja in eden iz Velenja. Bilo je 14 mož pohvaljenih, dva pa sta bila pohvaljena še specialno. Vsaj polovica brigadirjev je zaslužila častni naslov udarnika po uspehih in po kvaliteti dela. Niso pa pozabili tudi na prostovoljno delo, saj so napravili poleg planskih del v svojem prostem času še 970 m železniškega tira.

Napaka te mladinske brigade pa je seveda bila, da v svojem prostem času ni posvetila pažnje kulturnoprosvetnemu in fizikalnemu delu. Kljub temu pa so se ti mladinci vrnilii domov kot trikratna udarna brigada.

IZPRED SODIŠČA Zakaj čez mejo?

To vprašanje zastavljajo naši organi pri zaslišanju obtožnic, katerim pogreb čez mejo ni uspel. Vendar je to vprašanje malo resnejše, zlasti še, ko s med njimi mladi fantje ali celo mladoletniki. O tem govore njihove rojstne letnice kot 1935 in 1932 ali pa 1929 in 1926.

Zakaj? Zato, ker je zgodovina razvoja šla v teh državah drugo pot kot pri nas, ker se je kapitalizem prejel razvoj in tudi dosegel svoj višek ravno v tehniki. Toda kakšno pa je stanje danes tam, tega mladina verjetno ne ve. Ne ve, da vlada v Italiji, Avstriji, Franciji in v drugih zahodnih državah brezposelnost, da dobe delo le strokovni delavci, niti ne ve, kar nam povedo številne prijave nemških strokovnih delavcev za abadanske rafinerije. Daje zelo kritičen položaj v Italiji in Franciji, nenemne stavke v teh državah. Čemu bi le stavkali delavci, če bi bil njih položaj vzdržen? Najbolj žalostno sliko pa nam nudijo ravno primeri nekaterih mladincev, v kako obupnem stanju žive v tujini. Zele nazaj, a žal prepozno.

Zato mladina premisli, preden si zaželi Robinsonovih ali pa Karl Mayevih avantur!

Ni še pri nas vse lepo in v sijaju. Toda to, kar gradimo, delamo z lastnimi žulii in predvsem — za tebe mladina! In k temu delu, k temu našemu prizadevanju za lepši jutrišnji dan moraš tudi sama nekaj prispevati! Nobena življenjska pot ni lahka, še najmanj pa pot nove Jugoslavije. Obdani od sovražnikov, ki vsak dan rožljajo na naših mejah, gradimo mi sebi boljko prihodnost — socializem. To pa, kar gradimo in ustvarjamo, bo naša last, ljudska last, ne pa sovjetskih imperialistov niti kapitalističnih mogotcev.

Vendar pa ti primeri in še drugi podobni nalagajo veliko dolžnost naši mladinski in našim sindikalnim organizacijam, v prvi vrsti pa staršem: Več skrbii in pozornosti naši doraščajoči mladini!

Več skrbii za zaščito lesenih objektov pred požari

Nedavno je posebna komisija, sestavljena iz organov kraljevih oblasti, krajevne PLZ, ljudske milice, zastopnikov gasilstva in podjetij, pregledala vse lesene objekte v podjetjih območja Zagorje in okolice. Ugotovila je resne pomanjkljivosti glede zaščite proti požaru. V republikem valjenem lesu je elektronska instalacija v slabem stanju ter lahko povzroči požar. V skladu s Okrajnega gasilnega (bivši Navodil) je v mali kleci pod skladiščem bencina, na podstrešju za velika zloga vrtenih zabojev, lesenih sodov in še drugi vnetljivi predmeti. Tudi pri drugih podjetjih je komisija našla podobne napake in izdala potrebna navodila.

Tombola v Zagorju je uspeša

Zveza borcev NOV v Zagorju je v tekmo vanju za 10. obletnico ustanovitve JA sklenila postaviti spomenik padlim borcem NOV. Preteklo nedeljo so imeli tombolo, na katero je prišlo okrog 7000 ljudi. Dosegli so lep finančni uspeh, ki jim bo pripomogel vresničiti to lepo zamisel. Udeležba na tomboli je pokazala, da naše ljudstvo čestitviti, ki so padle za našo svobodo. V nekaterih krajih pa je niso imeli ustreznega razumevanja za to plemenito zamisel: tako so v Trbovljah prodali samo 71 tombolskih tablic, vendar so pa na tombolo prišli v večjem številu. V enem primeru, kjer se je nepravilno udeleželi tudi Ljubljanačani, Litijani in iz drugih bližnjih in daljnih krajev. Odklovali so se na Vačah, kjer so kupili 200 srečk.

Prosto po Scottiu:

15

CRNI BRATJE

Kriminalni roman

Doroletja si je prizadevala, da bi zbrala mladil, šo neki vržok za to, gospod Steele. Rada bi zvedela različne reči o gospodu Moravecu, vendar pa ne mara storiti nič, kar bi njegov položaj poslabšalo.

»Dam vam besedo, gospodinja Staplesova, da se mu položaj ne bo poslabšal. Če ne bomo pripomožili pri iskanju Moraveca, se ni budi le v njegovo korist.«

»Da, gospodinja Staplesova. Če nam lahko poveste, kako bi mu mogli priti na sled, kar povejte. V njegovo korist bo to.«

Njene oči so nemirno gorele. »All res mislite, da bi bilo to... njemu v korist? Nekaj trenutkov je premišljala, nato pa rekla: »Vest mi branč da bi to storila. To bi vas preveč dala po izdaji. Saj me razume, kaj ne? Toda želim se s vami na drug način pogoditi, kar mislim, da vam smem zaupati, gospod Steele. Povedal vam bom podrobnosti svojega srečanja s Moravecem, če mi obljubite, da se teh podatkov ne boste poslužili pri preganjanju.«

Uradnik je zmajal z glavo. »Taka obljuba je nemogoča.«

Doroletja se je zdrlila. »Potem pa... mi je žal, da vam ne morem nič povedati. Steele je začel drgetati.«

»Prav, gospodinja! Premislil sem se in obljubljam vam, kar zahtevate. To se pravi, da bom to, kar mi boste povedali, stal za očno zadevo. Govorili boste torej z menoj kot z zasebnikom, ne pa s tajno službo.«

Nekaj sekund je razmišljala, nato pa je globoko zajela sapo in rekla: »Drži, gospod Steele.«

V kratkih besedah je povedala, kako je našlela na pobegleza kaznjeno in kaj je potem s njim doživela. Poslušal jo je, ne da bi jo ustavil. Na njegovem obrazu se je bralo napeto zanimanje.

»All morda kaj slutite, kje bi bil zdaj?«

»Nič zanesljivega ne vem, gospod Steele.«

»S tem hočete reči, da nekaj domnevate?«

»Da. Zdal je malo drugačen, kakor se kaže slika.«

»To ali lahko mislim. Opišite mi ga nekoliko natančneje.«

Doroletja je pomisljela. »All še vedno drži vaša obljuba.«

»Še vedno.«

»Dobro.« Doroletja je nato opisala gospoda Winfielda Clydea, kakršno ime si je dal Moravec.

»Najlepša vam hvala, gospodinja Staplesova. Se si je toplo zahvalil Steele. »Prej ste rekli, da pričakujete od mene neko protinjenje. Pripravil sem namizje, če vam jo bom le lahko izpolnil. Kar redite.«

»Da, rada bi kaj izvedela o Moravečevi preteklosti.«

Steele se je nasmehnil in spet pogledal na ploščo pisalne mize. »Kaj vas predvsem zanima? Skušal vam bom odgovoriti na vsako vprašanje.«

»To je zelo ljubezno od vas. All mi lahko poveste, zaradi kakšnega — zločina je bil obsodjen?«

»Zaradi velike tatvine.«

»Oh,«

»Pred približno štirim leti je bil obsodjen na dvajset let ječe.«

»Strašno! All kaj veste o njegovih svojcih?«

»Vseh oddaljenih bratrancev ima, bližnjih sorodnikov pa ne.«

»Dvajset let ječe, je zaslepetela kakor duševno odtota. «A kaj je ukradel?»

To vprašanje je bilo inšpektorju očitno neprijetno. Omahoval je, preden je odgovoril.

»Ničesar.« je rekel naposled.

»Ah,« je olajšano vzdihnila Doroletja Staplesova. Njen glas je očitno kazal veselje. »Vi torej mislite, da je bil po nedolžnem obsodjen?«

»Da, po nedolžnem, gospodinja. Nekako nevoljno je govoril dalje. »Bil je žrtve neverjetnega sleparskega postopka. Najboljši odvetniki so delali proti njemu. Skovali so indije in jih izrabili proti njemu.«

Steelesova je prosiče pogledala inšpektorja. »All mi lahko povedate, kdo je odgovoren za to življenje?«

»Ah, gospodinja.« je menil inšpektor grenko. »Želim bi, da bi vam s lahkoto odgovoril na to vprašanje.«

Mestni ljudski odbor v Trbovljah je zasedal

Mestni ljudski odbor v Trbovljah je imel 24. avgusta svoje 8. redno zasedanje, na katerem je sprejel važne sklepe za razvoj gospodarske dejavnosti mesta ter za dvig življenjske ravni prebivalstva.

Poročilo tajnika MLO, tov. Skrinjarja, je vsebovalo delo mestnega ljudskega odbora od zadnjega zasedanja in izvršitev takrat sprejetih sklepov.

Predvsem važno nalogo so prevzele novo ustanovljene komisije za razna področja dela, kot komisija za kulturo in prosveto ter komisija za komunala vprašanja. Te komisije znanuemo v svojem delu že neke uspehe. Tako je komisija za kulturo in prosveto pregledala stanje šol in svoje ugotovitve sporočila izvršnemu odboru, ki je njene predloge podprl, na kar se je takoj pričelo s popraviljem šolskih poslopij. Komisija za komunala zadeve pa je pregledala stanje gospodarskih podjetij, kjer so se pokazali potrebni ukrepi za zagotovitev rentabilnosti nekaterih podjetij, tako n. pr. brivnic in mestnega kopalnice.

Po poročilu o dosedanjem in prihodnjem delu se je razvila živahna diskusija odbornikov in so bili stavljeni važni predlogi.

GOSPODARSKA VPRAŠANJA

Kakor že omenjeno, je komisija za kulturo in prosveto pregledala stanje šolskih poslopij, ki so v slabem stanju, predvsem pa osnovne šole na Vodah. Poslopije te šole je potrebno večjih popravil, prav tako pa so potrebna manjša popravila na osnovni šoli v zgornjih Trbovljah, katerih izvršitev pa v letošnjem letu zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v celotnem obsegu ni mogoča, zaradi česar se izvrše trenutno le najnujnejša dela. Odprto je nadalje tudi nadaljevanje že začete prizidke pri trboveljski gimnaziji. Okrajni ljudski odbor je že zaprosil na pristojnem mestu za dovoljenje uporabe razpoložljivih kreditov v ta namen, toda plenum je mnenja, da bi se v tej sezoni pripravil vsaj potreben material, takoj spomladi pa naj bi se začelo z gradnjo.

Zelo velike so naloge sveta za komunala vprašanja. Če se bo čez leto dni zunanje lice mesta Trbovlje spremenilo, bomo lahko rekli, da smo imeli dober komunali svet, ker stoji pred njim ta najvažnejša naloga. Večje naloge v tej smeri so n. pr. ureditev ulic s preimenovanjem in številkami, ureditev novih parkov itd. Svet naj ta vprašanja prouči, izdelava skice in stavi predloge izvršnemu odboru.

Problem Trbovelj je vzdrževanje dosejdanega stanovanjskega fonda, pa najsi so to stavbe državnega ali pa privatnega sektorja. Da se prepreči milijonska škoda, ki nastaja na stavnih, je bilo predlagano plenumu, da potrdi odlok o vzdrževanju obstoječega stanovanjskega fonda, na osnovi katerega bo IO lahko podvel potrebne korake proti vsem tistim, ki pušča propadati hiše iz malomarnosti. Na drugi strani pa bo mogoče izdajati odločbe o nadaljnji gradnji nedovršenih hiš privatnega značaja, zlasti takih, ki jim ne manjka drugačij kot šip na oknih ali pa pleskanje, ki pa jih lastniki nečesto izvršiti oz. dokončati samo zaradi tega, ker ne žele v svojih hišah podnajemnikov, akoravno je stanovanjska stiska velika.

Posvetila se bo nadalje pažnja dograditvi nedokončenih objektov, kot n. pr. sindikalni in trgovski dom.

Naloga komunalnega sveta in vseh odbornikov pa je še večja aktivnost pri gradnji trboveljske ceste. Res je, da so velike neaktivnosti pri gradnji trboveljske ceste krivi prebivalci sami, ki bi se morali zavedati, da se cesta gradi za vse in da mora vsak doprinesiti svoj delež k njeni zgraditvi. Cesta bo vsem v prid in ponos ter bi bilo skrajno zgrešeno, če bi se prostovoljnega dela udeleževali le nekateri posamezniki, tisti pa, ki se najraje sprehajajo po ulicah, ne primejo za lopato in kramp. Izkušnja kaže, da bodo potrebni ostrejši ukrepi in javno razkrinkavanje.

V zvezi z obstoječimi potrebami je bil plenumu stavljen predlog, da se ustanovi mestno gradbeno podjetje, to pa glede

na bodoče naloge in perspektivno delo komunalnega sveta in na gradnjo ceste, nadalje soboljšarsko podjetje, glede katerih del smo vedno, pa če so tako majhna, vedno vezani in odvisni od rudnika.

Pa tudi en sam fotografski atelje za Trbolje ne zadošča. Stranke morajo čakati tudi po tri mesece na slike za legitimacije. Predlaga se ustanovitev še enega foto-ateleja. Težave so še glede lokala, medtem ko je aparat za slikanje že kupljen.

Dalje se je obravnaval pereč problem, ki pa je v Trbovljah že precej star, t. j. ustanovitev lahke industrije, ki bo v Trbovljah rešila vprašanje zaposlitve ženske delovne sile, ker vse obstoječe industrije zaposlujejo in potrebujejo predvsem le moško delovno silo. V zvezi s tem vprašanjem je plenum predlagal, da svet za komunala zadeve prouči to vprašanje, kje in kakšna industrija bi bila primerna in se tozadevno posvetuje z republikim gospodarskim svetom. Predlogi naj se iznesejo na prihodnjem zasedanju, da se potrebna finančna sredstva že vnesejo v prihodnji proračun in se že drugo leto začne z delom.

Po uredbi o prodaji državnih organnih zaplenjenih privatnih hiš je komisija za njih oceno in prodajo predložila poročilo in stavela predloge v diskusijo. Takih hiš je v Trbovljah osem in se bodo uredili prodalec delavcem in uslužbenecem, po potrebi tudi socialno šibkejšim na daljše odplačilo. Interesenti lahko že vlagajo prošnje v tajništvo MLO.

DPVIG ŽIVLJENJSKEGA STANDARDA

Zelo važno vprašanje, ki ga je plenum obravnaval, je problem zagotovitve preskrbe prebivalstva mesta Trbovlje, zlasti se z ožimimi pridelki. S tem vprašanjem se rešuje življenjska raven delavca in uslužbenca. Zato je potrebno, da se s tozadevnimi sklepi in že podzetimi koraki seznanijo prebivalstvo po odbornikih in po časniki.

Prebivalstvu se zagotavlja nakup krompirja, zelja, jabolok in drugih ozimnic v zadostnih količinah. Trgovsko omrežje je sklenilo pogodbe za ustrezne količine, tako da si bo lahko vsak potrošnik nakupil krompir in ostalo po želji in potrebi. Odkup se bo izvršil v času od 15. septembra do 15. oktobra in to po primernih cenah. Zaradi tega se potrošniki opominjajo, da je njih strah, da bodo ostali morda brez ozimnic, nepotreben ter naj nikar ne hodijo sami okrog kmetov in pri njih navijajo cene, ker so le od tega povpraševanja odvisne cene pridelkov. Naša celotna gospodarska politika je usmerjena na zbijanje cen, ker le s tem se bo dvignila življenjska raven. Prebivalci naj od 1. septembra dalje v svojih trgovinah prigrisajo potrebne živilne množine ozimnic.

Vprašanje mesa in mesnic. Mesa je dovolj in se plenumu predlaga v potrdilo, naj bodo mesnice pri Drofenuku, na Tereziji pri Cerku, v Trbovljah pri Tratniku ali Pustu, Plevčaku in Pokluku vsak dan odprte do 11. ure; od 1. septembra dalje pa tudi ob sobotah na Dobri v novi gostilni. Gospodinja naj od 1. septembra dalje zahtevajo pri mesarju kontrolni listek, čigar namen je preprečiti razne špekulacije in na ta način zagotoviti in ustreči željam potrošnikov, ne pa da mesar vrže gospodinjii, kar se mu zljubi.

Od 1. septembra t. l. dalje bo tudi kruh v prosti prodaji. Zagotovljeno so zadostne količine moke. Kruh se bo pekel in prodajal v vseh pekarnah, po možnosti se bo prodajal tudi v nekaterih trgovskih poslovalnicah, da ne bo pred pekarnami nepotrebnih vrst.

Na kraju pa je treba grajati zastopnike tovarni in sindikalne funkcionarje, t. j. rudnik Trbovlje, CRD in rudarsko sindikalno podružnico, ker se kljub povabilu zasedanja niso udeležili. Izgleda, da se ne zavedajo svojih dolžnosti v zadostni meri, t. j. da morajo tudi oni skupno z mestnim ljudskim odborom skrbeti za dvig življenjske ravni svojih delavcev in zagotoviti zadovoljivo preskrbo naših delovnih množic.

mož, kje je živel, kakšen je bil njegov položaj, Moravec ni mogel dognati. Moravec sploh ni izvedel ničesar o voditeljih. Imel je samo določene zveze s Walkerjem. Iz raznih znamenj je sklepal, da je sedež te družine v New Yorku.

»Pa zakaj ga niso seznanili s svojimi skrivnostmi kakor Walkerja?« je vprašala Doroletja.

»Tega ne vem povedati. Najbrž so mu premalo zaupali. Napravil je namreč nekaj tudi neko napako in od tistega trenutka dalje so ga sumljivo opazovali. Moravec sam o tem nezapužnju ni izvedel ničesar. Če bi bil dognal o njih, če kaj več, bi bil najbrž v kakšni temni noči izstrelil za vedno. Tako pa so voditelji skovali poseben načrt, kako bi se ga znebili brez morebitne nevarnosti.«

»Napravili so ga za tatu, kaj ne?« je vzkliknila Doroletja.

»Da, toda to se jim ni tako lahko posrečilo. Preden so mu namreč nastavili past, je Moravec že zaslihtel nezapužnje. Moravec je pameten in preudaren mož. Tako je vedel, da se njegova reč ne bo dobro končala. Kričevito je skušal zbrati proti nim vse, kar bi jih obremenjevalo. Prav takrat je prispevala pripravnice njih največja ladjica s tovorom velikanse vrednosti. Ker voditeljem ni bilo znano, da Moravec že ve za njih nezapužnje, so mu, kakor doslej, mirno prepustili nevarno delo prevzema tovara. A kaj je storil Moravec? Na neverjetno spretno in v daljavo je prenesti neznano kam. Še danes ne ve nihče za to skrivniško tovara. Bili pa je moral to tovor velikanse vrednosti, ker so agenti hitopatske družine vrednosti, ker so agenti hitopatske družine storili vse, da bi prišli s Moravecem v stik celo v ječi. Kakor vidite, je bilo njegovo edino upanje v tem, da bi zbral proti njim dovolj obremenjevalnega gradiva, preden bi ga zadelo njih naševanje.«

»Toda rešilo ga je to?«

»Ne, ni utegnil več izvesti vsega svojega načrta. Dobil je naročilo, naj se v Masachusettsu sude s Walkerjem. Tam so mu nastavili past in so ga dali aretirati, češ da je vplovil v neko trgovino s čevlji. Vlogo trgovca s čevlji je igral seveda mož, ki je bil v njih službi. Kako pretekla je bil njih naklep, dokazuje to, da lažnemu trgovcu ni bilo mogoče dokazati, da je bil s umazano državljo v zvezi. Komedijska je bila predobro uprizorjena.«

»Neverjetno! Doroletja je razburjeno grizala svoj robec. Pa ti bil vendar povedal vse, kar je vedel o hitopatski družbi!«

vila Walkerja v to družino. Gospe Walkerjevi moramo biti hvaležni, da vemo vsaj za kraino ime te znamenite ženske. Gospa Walkerjeva je namreč našla neko pismo, ki ga je Walker naslovil na to Francozino... Gospa Walkerjeva je v takem položaju iskala pomoč pri Moravecu, ki je bil še vedno njen najboljši prijatelj. Da bi ji pomagal, se je Moravec na vse kriplje prizadeval, da dožene, s kakšno kupčijo je se Walker počel.«

»Kaj ni mogoč priti tem ljudem na sled s pomočjo imena te lažne firme?«

»Ne. Bratcol so bili preveč pretkanli. Moravec je ugotovil, da ta firma sploh ni vpisana v trgovski register. Da bi gospe Walkerjevi pomagal, je napravil drzen in nevaren načrt. Zelo previdno se je začel približevati Allannu Walkerju in je kmalu postal njegov prijatelj. No, in Walker mu je začel pripravljati, naj se mu pridruži. Prvo to pa je Moravec želel. Vode zločinse družine so bili s tem zadovoljni. Moravec je ponudbo sprejel. Do tedaj Moravec ni imel pojma, s kakšnimi množicami posli se ukvarjajo ti ljudje.«

»All je zdaj to dognal?«

»Da. Izvedel je, da je poščen pretkanli ljudi na najbolj zviti način vhitoplatila v državo opli in druga strupena mamila. Spravljali so te strupe v državo v takšnih množinah, da so delali z njimi velikanse dobičke. Hitopatljanje so imeli urejeno tako, da je zani delovalo več agentov, ki se med seboj niso poznali. Ti agenti niso poznali tudi nobenega izmed vodil.«

»All se jim je, da bo zbral proti njim dovolj dokazov. Potem pa bi jih izročil oblasti ali pa vsaj izstrelil od njih, da bi izpostavil Allana Walkerja. Vode se zaupali Moravecu, ki je postal vodilni agent v San Franciscu, kamor so prihajale njihove največje ladje s hitopatskim blagom. Toda, kolikor All je tudi prizadeval, imen voditeljev skriven družbo, ni mogel dognati. Tudi Walker se je branil izreči le besedo o njih. To je bilo razumljivo, ker bi ga taka beseda nedvomno stala življenje. Vode so se pač zavedali, kaj bi jih doletelo, če bi jih oblasti polovile. Moravec je imel v San Franciscu opravka samo z dvema možema vodilne skupine. Naloga teh dveh mož je bila menda nadzorovanje vsega množnega prevoza. Gotovo sta imela navodila, kaj naj storita v primeru neudarnih težkoti, ali pa če bi oblasti kaj zasumile. Eden od teh mož je bil Walker sam, drugi pa kakor sodimo, eden izmed voditeljev. Toda kdo je bil ta

»All ste tudi pri vas vedeli takrat, ko je bil Moravec obsodjen, kako je v resnici z njegovimi zločinem?«

»Slišali smo takrat nekaj o tem.«

»All gospod Moravec ni vedel, kdo ga je potisnil v nesrečo?«

»Če bi bil vedel, je odgovoril inšpektor, »bi mu ne bilo treba sedeti v ječi.«

»To mi je popolnoma nerazumljivo,« gošod Steele. Doroletja Staplesova je imela očel polno solz. »Povejte mi vendar, zakaj so neki neznanec želeli, da je prišel v ječo?«

Inšpektor Steele je premišljeval. »To je zelo dolga zgodba. Ne verjamem, da bi vas podrobnosti zanimale.«

»Gotovo me zanimajo, je nervozno pripomnila, »samo če utegnete...«

»Utegnem se. Da pa boste zgodbo laže razumeli, vam moram malo natančneje opisati Moravečovo prejšnje življenje. Bil je izviran izvirno, dočler se ni po nesrednem naključju seznanil s neko Heleno Durantovo. Bilo je res nesrečno naključje, saj je imelo za posledice le nesreče. Med njima se je razvil ljubezensko razmerje... Inšpektor je pogledal Doroletjo Staplesovo, ki je ostala popolnoma mirna. »Toda če se prav spominjam, se je Helena Durantova kmalu potem na prišek svojih starih omožila z nekim Allannom Walkerjem. Bil je mlad mož z velikanskim premoženjem, toda bil je slabega, omahljivega značaja. Walker je bil ob času ženitve družabnik neke firme in je imel velike dohodke. Neznano pa je to podletje zapustil in stopil v neko drugo... Zdal se mu je njegov dohodek še povečati.«

»Kaj pa je bil tudi silno zaposlen, zato je tudi le malo prihajal domov. Gospa Walkerjeva takrat seveda še ni slutila, s kakšnimi posli se njen mož pravzaprav počel. Njegov dohodek so se silno povečali, a vendar je bila nekega dne silno razočarana, ko je po naključju izvedela, da je njen mož zaslužil v resnici še mnogo več. Zraven je tudi dognala, da je denar zelo na debelo zapravil.«

»Kakšna firma pa je bila to?«

»Kakšnat Te firme sploh ni bilo. Bila je samo krinka, za katero se je skrivala drhal najhujših zločincev.«

»Bili so tatovi, kaj ne?«

»Ne, niso bili tatovi. Bili so hujši zločinci. Gospa Walkerjeva ni v začetku niti slutila, v čem se je njen mož počel. Kmalu pa je začela sumiti, da se je njen mož posvetil umazanim poslom z malopridniki ljudmi. V tem družbi je bila tudi neka zagonezna Francozinja, katere ime ni bilo znano. Ta je imela veliko vlogo. Ta je apra-

Fizikultura in sport

Rudarja se drži smola

Ordred : Rudar 5:0 (2:0)

Slovenski derby, kakor ga pač imenujejo, se je končal tako, kot je bilo pričakovati, z zmago tehnično boljšega moštva Odreda iz Ljubljane.

Kaj je z moštvom Rudarja v zadnjem času? Tako se vprašuje marsikdo. V petih tekmah 1 točko, 9 izgubljenih in razlika golov 22:5 v korist nasprotnika.

Odred : Belcer, Pelicon, Piskar, Fajon, Breginec, Korunovič, Zivotič, Kumar, Hočevnar, Hacler in Potočnik; Rudar : Ahlin, Sorel, Laznik, Blatnik, Kos, Cestnik, Gorenc, Florjanc, Hudarin, Klančičar in Oprešnik.

Moštvo Rudarja je igralo požrtvovalno in borbeno ter je bilo v prvih 20 minutah prvega polčasa v terenski premoči, vendar pa ni znalo izkoristiti številnih prilik.

V nedeljo se bo moštvo Rudarja srečalo doma z vodilnim moštvom na lestvici — z Vardarjem iz Skoplja.

Kot ekipa je preproščito zmagala teledovna ekipa iz Hrastnika. TD Hrastnik je zmagalo pred TD Št. Jurij in TD Celje.

Kratke športne vesti

Prejšnjo nedeljo, 19. avgusta, se je pričelo tudi prvenstvo Slovenije, I. in II. lige. V drugi republiški ligi sodelujeta tudi predstavnika revirjev in sicer Bratstvo iz Hrastnika je bilo v spomladanskem delu prvenstva prvak Vzhodne skupine.

19. avgusta je Bratstvo odigralo prvo tekmo v Ptujju proti Dravi in igro izgubilo z rezultatom 3:2, akoravno je v prvem polčasu vodilo z 2:1.

Nedeljo, 26. avgusta, pa je Bratstvo odigralo tekmo na stadionu Rudarja v Trbovljah tekmo proti Rudarju iz Velenja in zmagalo z visokim uspehom 3:0.

Drugi predstavnik, Proletarec iz Zagorja, je v prvi tekmi, ki jo je odigral 19. avgusta doma proti Kovinarju iz Teznega, zmagal z rezultatom 2:0, medtem ko je drugo tekmo, odigrano 26. avgusta proti moštvo Studenci iz Maribora, izgubil z rezultatom 4:2 (3:1).

V nedeljo, 26. avgusta je mladinsko moštvo Rudarja, ki se pripravlja na prvenstvo Slovenije, odigralo prijateljsko tekmo proti moštvo B Krima v Ljubljani in jo izgubilo z rezultatom 6:1.

Tekma je bila mišljena kot tekma mladincev v moštvo Krima pa so igrali večinoma vsi tisti mladinci, ki nimajo več pravice igrati med mladinci, ker so starejši od 18 let, zato se lahko štejejo kot moštvo B Krima, medtem ko so pri Rudarju igrali le mladinci pod 18 let starosti.

V Rogoški Slatini so bile pred kratkim igralne tekme za prvenstvo okrožja Celje. Organiziral jih je teledovni odbor v Celju.

Kot ekipa je preproščito zmagala teledovna ekipa iz Hrastnika. TD Hrastnik je zmagalo pred TD Št. Jurij in TD Celje.

Angleški film »SREBRNO LADJEVJE«

Film »Srebrno ladjevje« obravnava dogodke iz druge svetovne vojne — vdor hitlerjanskih tolp v Holandsko. Prikazuje nam legendarno povest glavnega junaka van Leydna (ilegalca Pieta Heina), pa tudi podmornico — U 108 — ki naj v vodi eksplo-

dira. Toda pripravljeni smodnik mu ukrade delavec Bastian, ki ga potrebuje za sredo. Van Leydna se posreči, to preprečiti, da lahko uniči podmornico. Sijajno je iz-

vedel svoj načrt: povabil je na poskusno vožnjo pomornice U 108 visoke nemške oficirje. Van Leyden se je na tej vožnji tržno val za domovino in njeno svobodo — podmornica je postala njegov grob, toda tudi grob velikega števila Nemcev. Preden pa je van Leyden napravil to veliko dejanje, se je še poslovil od svojega sina z zagonetnim naročilom za mamo, naj pogleda, če je še slika na svojem mestu. Šele dnevnik van Leydna je odkril njegovo veliko delo za domovino. Na koncu tega dnevnika je napisal: »Resnica je, da narod živi le, dokler ima ljudi, ki so pripravljeni zanj umreti. Važno je le — kako živimo in zakaj umremo.«

Film bo predvajal te dni kino v Trbovljah.

KINO TRBOVLJE

bo predvajal angleški film

SREBRNO LADJEVJE

Predstave od četrta do ponedeljka

Naslednji teden je na sporedu ameriški zabavni film

MAJOR IN FRKLJA

Planinci v Zagorju tekmujejo

Nova planinska postojanka pod Čemšeniško planino

Odsek planinskega društva Zagorje v Čemšeniku je zelo delaven. Lansko leto so postavili član tega odseka na Čemšeniški planini kočbo letos pa uredili planinsko postojanko nad vasjo Jasenov pod Čemšeniško planino. V ta namen jim je prepustil svojo hišo navdušen planinec, tov. Karel Ludovika, za dobo 15 let v brezplačno uporabo. Člani odseka so hišo primerno uredili.

brdo generator premestili v novo planinsko postojanko v Jasenovem in tudi tukaj vprljali električno razsvetljavo. Nova postojanka je oddaljena eno uro od bivka na Čemšeniški planini. Teren je zelo ugoden za smučanje. Postojanka je oddaljena od železniške postaje Zagorje dve uri.

Otvoritev postojanke bo okrog 15. septembra.

Samovoljno povzbujejo cene

V zvezi z uvedbo novih plaš se opaža med nekaterimi privatnimi obrtniki v Zagorju nagajanje k zvišanju cen za usluge. Tako so n. pr. v nekaterih brivskih delavnicah z 22. avgustom zvišali cene za brivske usluge za 40%. Krajevna oblast je te primere naznanila na pristojno mesto.

Javna zahvala

Studenti godbeniki so zahvaljujejo sindikalni godbi v Zagorju, zlasti predsedniku SKUD »Vesna« za denarno podporo.

Ali ste že poravnali naročnino?

ANIMIVOSTI

Najboljši recept za srečen zakon

Zakonec John in Emily Wayne iz Johannesburga v Južni Afriki sta stavelila pred kratkim 78-letnico svoje poroke. On je star 96, ona pa 94 let. Oba sta še zdrava in krepka ter se po pripovedovanju v vsem svojem dolgem zakonu nista nikoli sporekla. Ko so ju vprašali za recept za srečen zakon, sta oba odgovorila: »Popusti — tudi če imaš prav!«

KAKO ŽIVLJO BIVSI MOGČNIKI TRETJEGA RAJHA?

Kakor poročajo iz Zahodne Nemčije, je odšel bivši finančni minister in strokovnjak dr. Hjalmar Schacht v Meran, kjer bo ostal nekaj dni na počitnicah, nato pa bo odpotoval v Južno Ameriko, kamor so ga povabili Amerikanci.

Vdova Hitlerjevega zunanega ministra Ribbentropa je vložila tožbo proti firmi Henkell, ki izdeluje svetovno znana sekt-vina, ker se to podjetje brani sprejeti njenega sina Rudolfa Ribbentropa kot solastnika. Vdova opira tožbo na neko pogodbo, sklenjeno med drugo svetovno vojno. Ta vdova se je v zadnjih letih poslavila z vrsto procesov, s katerimi si skuša zagotoviti razne materialne ugodnosti, ki izvirajo še iz Hitlerjeve vladavine in s katerimi so si nacistični mogčniki hoteli za vsak slučaj zavarovati hrbet in udobno življenje tudi za primer, če bi šlo kaj »postranic«.

Zdravilo za alkoholike

Kakor pripovedujejo, je iznašla najboljšo zdravilo za pijance policija v ameriškem mestu Waterloo. Vsakega pijanca, ki ga dobijo, filmajo v stanju, kot so ga dobili in mu potem ta film predvajajo. Večina pijančkov, ki se vidijo, kako izgledajo v pijanosti, se poboljša in gleda, da ne pride več na — filmski trak.

Nenavadna pojedina v Cavouru

V gostilni »Pri pošti« v italijanskem mestecu Cavouru so se pred nedavnim zbrali najdebelejši ljudje tamkajšnjega kraja. Točno opoldne je prišel prvi gost Pietro Marueto. Navidez ni bil videti preveč debel in je sam dvomil, če ga bodo sprejeli. Norma za goste je bila najmanj 100 kg žive teže. V skrbah je stopil na tehtnico in se silno razveselil, ko so ugotovili, da tehta 100 kg in še nekaj gramov povrhu. Dosti težji je bil drugi gost Bernardo Rinaudo, ki je imel kar 151 kg. Ta je bil sprejet dokončno v družbo debeluhov. Zmagoslavno je izjavil: »Dosegel bi tudi 200 kg, če ne bi poslušal zdravnikov, ki so mi svetovali, naj se vozim s kolesom.« Ura je odbila pol ene, ko je vstopil debeluh, ki je vse zbrane prepričeval, da tehta 100 kg in da mora biti zato sprejet, a so ostali kaj kmalu odkrili goljufijo. — ime je pol-

ne žepa svinca! Z velikim hrupom so ga vrgli čez prag na cesto. Ob istem času se je odigrala še druga žaloigra v privatnem stanovanju gospe Lucije D'Elia. Ta dama je hotela na vsak način na pojedino in zatrjevala svojemu možu in hčerki, da je v »formi«, a je oba nista pustila na pojedino, čeprav je tehtala 145 kg... S precejšnjimi zamudami, ki jih je povzročila stroga izbira, se je družba debeluhov do 13. ure le zbrala.

Zadružni sklad Krško

POSLOVALNICA PRI RAZBORŠKU V TRBOVLJAH (T E R E Z I J A) Telefon št. 79

ima na zalogi raznovrstno zelenjavo, živila,

sadije, vino. Vse po konkurenčnih cenah.

V prodajalni pri Čerku na Tereziji dobite

tudi sveže svinjsko, telečje in goveje meso.

Obiščite nas v naši poslovalnici, postreženi boste zadovoljivo!

OBJAVE

Na državni gimnaziji v Trbovljah bo konferenca celotnega profsorskega zbora 1. septembra t. l. ob 8. uri zjutraj. Popravni izpiti za 8. razred in privatni izpiti se bodo pričeli 1. septembra t. l. ob 14. Popravni izpiti a ostale razrede in razredni izpiti bodo 3. septembra. Matura bo od 2. do 5. septembra, sprejemni izpiti za viklo gimnazijo pa od 5. do 8. septembra. Za vse izpite je treba do 30. avgusta vložiti pri ravnateljstvu gimnazije prijavo s kolkom za 10 din. Podrobni raspored izpitov je objavljen na šolski oglasni deski. Naknadno vpisovanje za dijake, ki se iz opravičljivih vzrokov niso vpisali v juniju, dokončno vpisovanje za dijake.

V nedeljo na stadionu Rudarja II. zvezna liga VARDAR (Skop.) : RUDAR (Trb.) s predtekmo Vabljeni

ki so opravili popravne in druge izpite, bo 8. septembra. Redni pouk se prične za vse razrede 10. septembra ob 8. uri z uvodno proslavo. Ravnateljstvo.

Na šoli za učence trgovske stroke v Trbovljah bodo popravni izpiti za oba razreda dne 4. septembra ob 14. uri.

Popravni izpit zaključnega izpita bo 7. septembra ob 14. uri.

Zaključni izpiti v jesenskem roku bodo 5., 6. in 7. septembra, vsakokrat ob 14. uri.

Za vse izpite je treba do 30. avgusta 1951 vložiti prijavo s kolkom za 10 din.

Vpisovanje za novo šolsko leto bo 8. septembra v gimnaziji v Trbovljah. — Redni pouk se prične 15. septembra v prostorih gimnazije.

MLO Trbovlje, vojaški odsek, sporoča vsem vojaškim obveznikom, rojenim od leta 1898 do 1930, ki so se zglasili na zboru vojaških obveznikov ter so se hkrati zglasili k specialnemu pregledu, da bo ta pregled dne 6. septembra t. l. ob 7. uri zjutraj v prostorih rudniške restavracije v Trbovljah.

K temu pregledu mora vsak, ki se je priglasil, zanesljivo priti, kajti v nasprotnem primeru se bo štel kot sposoben. S seboj je treba prnesti vse dokumente, s katerimi se dokazuje nesposobnost, hkrati pa tudi osebno legitimacijo. Na pregled naj pride vsakdo čist. MLO Trbovlje, vojaški odsek.

Vpisovanja v Drž. glasbeno šolo v Trbovljah bo od 3. do 7. septembra t. l. do 17. ure v glasbeni šoli, v hrastniško glasbeno šolo pa 31. avgusta od 7. do 10. ure dopoldne. Ravnateljstvo

Izgubil sem osebno legitimacijo ser. št. F 0721860 (reg. št. 8550), izdano 12. II. 1951, nadalje sindikalno, planinsko in mladinsko legitimacijo. Vse legitimacije razglašam za neveljavne. — Ivan Krafogel, rudar, Trbovlje-Loke 103.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Stane Šuštar — Naslov uredništva: Trbovlje, uprava rudnika Trbovlje Hrastnik — Telefon št. 54 — Bančni račun pri KB Trbovlje št. 614-1-93332-55 — Tisk tiskarna »Ljudska pravica« v Ljubljani — Poštnina plačana v gotovini — Četrtnina naročnina 60 din polletna 120 din, celoletna 240 din — Zasedalski vestnik: izhaja vsak četrtek — Dopolne sprejemamo do vsakega ponedeljka do 12. ure dopoldne.

Zakupno gostišče »PRI ŠPANCU«

vam nudi vsevrstne pijače ter razna toplja in mrazla jedila Ob nedeljah postrežba tudi na vrtu — godba — ples! Pridite — dobro boste postreženi! — Na svidenjel

ZVEZA BORCEV MESTA TRBOVLJE

pridei v nedeljo, dne 16. septembra 1951 ob 14. uri pop. pred rudniško restavracijo

PRVO VELIKO JAVNO TOMBOLO

Dobitki so naslednji: 1. Glavni dobiček: motorno kolo — vrednost 80.000 dinarjev. 2. Sivalni stroj, 3. kompletna spalnica, 4. kompletna spalnica, 5. radio aparat, 6. kuhinjska oprema, 7. moško kolo, 8.—12. pet tombol po 2 toni cementa (nakaznice), 13.—14. po 2500 kom. zidne opeke (nakaznice), 15. 5 ton apna (nakaznica), 16. živa telca 150 kg, 17. 85 litrov vina s sodom, 18. živ prašič 50 kg, 19. 1 par moških usnjenih škornjev, 20. živ prašič 40 kg, 21.—23. po 8 tone živega apna (nakaznica), 24. 50 kg bele moke, 25. 10 kg sladkorja, 26. živ prašič 40 kg, 27. 6 kg usnja za podplate, 28. ogrodje za štedilnik, 29. ogrodje za štedilnik, 30. blago za obleko, 3.20 m, 31. 2 m' rezanega lesa, 32. 2 brezplačni uputnici za letni oddih (ali denar), 33. 400 kg krompirja, 34. 300 kg krompirja, 35. 300 kg krompirja, 36., 37., 38., 39. po 5 ton premoga (nakaznica), 40. par moških gojarjev, 41. slika »Litostroj v gradnji«, 42. 10 kg masti, 43. 150 litrov jabolčnika, 44. 50 kg pšenice, 45. 150 kg jabolk, 46. 4 m' bukovih drv, 47. 100 kg jabolk, 48. živ prašič (10 tednov), 49. živ prašič (deset tednov), 50. 2 m' bukovih drv. Poleg tega je še 20 manjših dobitkov v vrednosti nad 2000 dinarjev, 300 činkvinov, 500 kvatern, 900 tern in 1000 amb. Dobitki so razstavljeni v dvorani rudniške restavracije. — Ogled je mogoč od 8. ure zjutraj do 20. ure zvečer. Segajte pridno po tombolskih kartah! Čisti dobiček je namenjen za postavitev spomenika padlim borcem v NOV. Za jedajo in pijačo preskrbljeno. — Srečke po 40 din. Vabi PRIPRAVLJALNI ODBOR

Kam v nedeljo 2. septembra?

Pridite na otvoritev nove gostilne NA DOBRNI IN V SLACNIKU!

Postreženi boste z dobro pijačo ter z raznimi toplimi in mrazlimi jedili

Godba — ples Na obisk vas vabi MESTNO GOSTINSTVO TRBOVLJE